



Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (четвърти състав)

24 февруари 2022 година*

„Преюдициално запитване — Директива 2011/83/ЕС — Потребителски договори — Понятието „търговец“ — Задължение за предоставяне на информация при договорите от разстояние — Изискване за предоставяне на необходимата информация на ясен и разбираем език и на траен носител“

По дело C-536/20

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Върховен съд на Литва) с акт от 21 октомври 2020 г., постъпил в Съда на 22 октомври 2020 г., в рамките на производство по дело

„Tiketa“ UAB

срещу

М. Š,

при участието на:

„Baltic Music“ VšĮ,

СЪДЪТ (четвърти състав),

състоящ се от: С. Lycourgos, председател на състава, S. Rodin, J.-С. Bonichot (докладчик), L. S. Rossi и О. Spineanu-Matei, съдии,

генерален адвокат: М. Szpunar,

секретар: А. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

- за „Tiketa“ UAB, от А. Korsakas, advokatas,
- за литовското правителство, от R. Dzikovič и К. Dieninis, в качеството на представители,

* Език на производството: литовски.

- за италианското правителство, от G. Palmieri, в качеството на представител, подпомагана от M. F. Severi, avvocato dello Stato,
- за Европейската комисия, от J. Jokubauskaitė, I. Rubene и N. Ruiz García, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното записване се отнася до тълкуването на член 2, точка 2, член 6, параграфи 1 и 5 и член 8, параграфи 1 и 7 от Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година относно правата на потребителите, за изменение на Директива 93/13/ЕИО на Съвета и Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 85/577/ЕИО на Съвета и Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 304, 2011 г., стр. 64).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между „Tiketa“ UAB и г-н Š. относно възстановяване на платената от последния сума за закупуване на билет за отменено впоследствие културно събитие и за покриване на други свързани с него разноски, а именно пътни и пощенски разноски, и относно обезщетение за претърпени от заинтересованото лице вследствие на отмяната неимуществени вреди.

Правна уредба

Правото на Съюза

Директива 2011/83

- 3 Съображения 14 и 16 от Директива 2011/83 гласят:
„(14) Настоящата директива не следва да засяга националното право в областта на договорното право по отношение на аспектите на договорното право, които не са уредени от настоящата директива. Поради това настоящата директива не следва да засяга националното право, което урежда например материята относно сключването или действителността на договора (например при липсата на съгласие за сключване на договора). Настоящата директива не следва да засяга също така и националното право относно общите правни средства за защита в областта на договорното право, правилата относно обществения икономически ред, например правилата относно прекалено високите или прекомерните цени и правилата относно правните сделки, противоречащи на етиката.

[...]

(16) Настоящата директива не следва да засяга националното право относно правното представителство, като например правилата относно лицето, което действа от името или за сметка на търговеца (например в качеството на търговски или законен представител). Държавите членки следва да останат компетентни в тази област. Настоящата директива следва да се прилага за всички търговци, независимо от това дали са публичноправни или частноправни субекти“.

4 Съгласно член 1 от тази директива:

„Целта на настоящата директива е чрез постигането на високо равнище на защита на потребителите да допринесе за правилното функциониране на вътрешния пазар, като сближи някои аспекти на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите членки относно договорите, сключени между потребители и търговци“.

5 Съгласно член 2 от същата директива:

„За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

1) „потребител“ означава всяко физическо лице, което като страна по договори, попадащи в приложното поле на настоящата директива, действа извън рамките на своята търговска или стопанска дейност, занаят или професия;

2) „търговец“ означава всяко физическо лице или юридическо лице, независимо дали е частна или държавна собственост, което действа, включително чрез посредничеството на друго лице, действащо от негово име или за негова сметка, за цели, които влизат в рамките на неговата търговска или стопанска дейност, занаят или професия във връзка с договори, попадащи в приложното поле на настоящата директива;

[...]

10) „траен носител“ означава всеки инструмент, даващ възможност на потребителя или на търговеца да съхранява информация, изпратена лично до него, по начин, който позволява използването ѝ за период от време, съответстващ на целите, за които е предназначена информацията, и който позволява идентичното възпроизвеждане на съхранената информация;

[...]“.

6 Член 3, параграф 5 от същата директива предвижда:

„Настоящата директива не засяга националното общо договорно право, като правилата относно действителността, сключването или действието на договора, доколкото аспектите на общото договорно право не са уредени в настоящата директива“.

7 Член 6 от Директива 2011/83 гласи:

„1. Преди потребителят да се обвърже с договор от разстояние или договор извън търговския обект, или от съответно предложение за сключване на договор, търговецът предоставя на потребителя по ясен и разбираем начин следната информация:

[...]

- в) географски адрес, на който търговецът е установен, и телефонния номер на търговеца, номера на факса и адреса на електронната му поща, ако съществува такъв, така че потребителят да може бързо да установи контакт с търговеца и да общува ефективно с него, и когато е приложимо, географския адрес и самоличността на търговеца, от чието име той действа;
- г) в случай че не съвпада с адреса съгласно буква в), географския адрес на мястото на стопанска дейност на търговеца (и когато е приложимо — адреса на търговеца, от чието име той действа), на който потребителят може да изпрати евентуални жалби;

[...]

5. Информацията, посочена в параграф 1, представлява неразделна част от договора от разстояние или договора извън търговския обект и не може да бъде променяна, освен ако страните по договора изрично не се договорят за друго.

[...]“.

8 Член 8 от тази директива гласи:

„1. По отношение на договорите от разстояние търговецът предоставя информацията, предвидена в член 6, параграф 1, или предоставя тази информация на разположение на потребителя по начин, съобразен с използваното средство за комуникация от разстояние, на ясен и разбираем език. Доколкото въпросната информация се предоставя на траен носител, тя трябва да бъде четливо написана.

[...]

7. Търговецът предоставя на потребителя потвърждение за сключването на договора върху траен носител в рамките на разумен срок след сключването на договора от разстояние или най-късно в момента на доставка на стоките, или преди започване на изпълнението на услугата. Това потвърждение включва:

- а) цялата информация, посочена в член 6, параграф 1, освен ако търговецът не е предоставил тази информация на потребителя на траен носител преди сключването на договора от разстояние; и
- б) когато е приложимо, потвърдението за предварителното изрично съгласие и потвърждение на потребителя в съответствие с член 16, буква м).

[...]“.

Директива 2005/29/ЕО

9 Член 2 от Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2005 година относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар и изменение на Директива 84/450/ЕИО на Съвета, директиви 97/7/ЕО, 98/27/ЕО и 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, и

Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета („Директива за нелоялни търговски практики“, ОВ L 149, 2005 г., стр. 22; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 14, стр. 260) предвижда:

„За целите на настоящата директива:

[...]

б) „търговец“ означава всяко физическо или юридическо лице което, по смисъла на търговските практики обхванати от тази директива, осъществява дейност с предмет свързан с неговото занятие, работа или професия или всяко лице което действа от името и/или за сметка на търговеца;

[...]“.

10 Член 7, параграф 4 от Директива 2005/29 предвижда:

„В случай на оферта за покупка, информацията по-долу ще се счита за съществена, ако вече не е очевидна от контекста:

[...]

б) седалище и адрес на управление, географски адрес и самоличност на търговеца, като неговото търговско наименование и когато е приложимо, седалище и адрес на управление и идентичността на търговеца, за чиято сметка действа;

[...]“.

Литовското право

11 Член 2.133 от Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas (Граждански кодекс на Република Литва) гласи:

„1. Ако е обявило, че действа в качеството на представител и в рамките на предоставената му представителна власт, едно лице (представител) може да извършва от името на друго лице (представяван) действия, които пораждат, изменят или погасяват граждански права и задължения пряко по отношение на представлявания.

2. Представителната власт на представителя може да следва и от обстоятелствата, при които той действа (продавач на дребно, касиер и др.). Ако действията на едно лице дават основание на трети лица разумно да приемат, че друго лице го е определило за свой представител, действията, които представителят е извършил от името на представлявания, обвързват последния.

3. Когато представителят не е декларирал, че действа от името и в интерес на представлявания, действията му пораждат права и задължения за представлявания само ако от свързаните с тези действия обстоятелства насрещната страна е трябвало да разбере, че те се извършват от представител, или ако извършващото действията лице е без значение за насрещната страна“.

12 Съгласно член 6.228¹, параграф 3 от този кодекс:

„Търговец“ означава всяко физическо лице, юридическо лице или друго правно образувание, както и всяко подразделение на юридическо лице или на друго правно образувание, което иска да сключва или сключва договори за цели, свързани с неговото занятие, работа или професия, включително и лицата, действащи от името на търговец или за негова сметка. Юридическо лице може да се счита за търговец независимо от правната форма на членовете му“.

13 Член 2, параграф 24 от Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymas (Закон на Република Литва за защита на правата на потребителите) в редакцията му, приложима към спора в главното производство, предвижда:

„Търговец“ означава всяко физическо лице, юридическо лице или друго правно образувание, както и всяко подразделение на юридическо лице или на друго правно образувание, което иска да сключва или сключва договори за цели, свързани с неговото занятие, работа или професия, включително и лицата, действащи от името на търговец или за негова сметка. Юридическо лице може да се счита за търговец независимо от правната форма на членовете му“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

14 Tiketa извършва посредством уебсайт дейност по разпространение на билети за събития, организирани от трети лица.

15 На 7 декември 2017 г. г-н Š. закупува от Tiketa билет за културно събитие, което е трябвало да се състои на 20 януари 2018 г. Преди самата покупка на билета на уебсайта на Tiketa се е появило съобщение, че събитието е организирано от „Baltic Music“ VšĮ, като са били посочени уебсайт и телефонен номер за получаване на по-подробна информация. Появил се е също и текст в червено, съгласно който „[o]рганизаторът на събитието поема пълна отговорност за събитието и неговото качество и съдържание, както и за всяка свързана с него информация“. По-точна информация за доставчика на разглежданите услуги и възстановяването на цената на билетите се съдържат в общите условия за ползване на услуги на уебсайта на Tiketa.

16 На билета, който г-н Š. получава, са написани само част от тези общи условия. На него по-специално е посочено, че „[н]е се допуска замяна на билета или възстановяване на платената за него цена. В случай на отмяна или отлагане на събитието организаторът [му] носи пълна отговорност за възстановяване на цената на билета“. Посочени са също името, адресът и телефонният номер на организатора на въпросното събитие, както и че този организатор носи пълна отговорност „за събитието и неговото качество и съдържание, както и за всяка свързана с него информация“, а Tiketa е само разпространител на билети и „разкрит представител“.

17 На 20 януари 2018 г. г-н Š. отива на съответното събитие и от съобщение, поставено на входа на мястото, където е трябвало да се проведе, научава, че то няма да се състои.

18 На 22 януари 2018 г. Baltic Music уведомява Tiketa, че съответното събитие е отменено и че закупилите билети за него лица могат да поискат да им бъдат възстановени платените за тези билети пари. Същия ден Tiketa уведомява г-н Š., че платените за билетите пари могат да бъдат възстановени или на касите, от които са били закупени билетите, или онлайн, ако същите са били закупени от уебсайта му.

- 19 На 23 януари 2018 г. г-н Š. подава до Tiketa искане за възстановяване на парите, които платил за билета и за пътни разноски, както и искане за обезщетение на неимуществените вреди, които претърпял поради отмяната на събитието. Tiketa го уведомява, че като разпространител на билети не отговаря за качеството или отмяната на събитието и че за целта трябва да се обърне към Baltic Music. Tiketa изразява същото становище и в отговор на повторното искане, което г-н Š. отправя към него няколко седмици по-късно. Тогава заинтересованото лице се обръща към Baltic Music, но исканията му остават без отговор.
- 20 На 18 юли 2018 г. г-н Š. сезира Vilniaus miesto aplynkės teismas (Районен съд Вилнюс, Литва) с искане Tiketa и Baltic Music да бъдат осъдени солидарно да му заплатят обезщетение за имуществени вреди, а именно цената на билета, пътните и пощенските разноски, както и обезщетение за неимуществените вреди, които твърди, че е претърпял поради отмяната на разглежданото събитие.
- 21 С решение от 8 октомври 2018 г. Vilniaus miesto aplynkės teismas (Районен съд Вилнюс) уважава частично исканията, като осъжда Tiketa да заплати на заинтересованото лице поисканото обезщетение за имуществени вреди и част от поисканото обезщетение за неимуществени вреди, заедно с годишна лихва от 5 %, считано от предявяването на иска до пълното изпълнение на решението.
- 22 Тъй като жалбата му срещу това решение пред Vilniaus apygardos teismas (Окръжен съд Вилнюс, Литва) е отхвърлена, Tiketa подава касационна жалба пред Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Върховен съд, Литва).
- 23 При тези обстоятелства Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Върховен съд на Литва) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
 - „1) Следва ли понятието за търговец, така както е определено в член 2, точка 2 от Директива 2011/83, да се тълкува в смисъл, че лице, което действа като посредник при закупуването на билет [за спектакъл] от потребител, може да се разглежда като търговец, обвързан с предвидените в [тази директива] задължения, и съответно като страна по договора за продажба или за услуга, срещу която потребителят може да подаде жалба или да предяви иск?
 - а) От значение ли е за тълкуването на понятието за търговец, така както е определено в член 2, точка 2 от Директива 2011/83, дали лицето, действащо като посредник при закупуването на билет от потребител, е предоставило на потребителя, преди той да бъде обвързан с договор от разстояние, по ясен и разбираем начин цялата информация за основния търговец, както е предвидено в член 6, параграф 1, букви в) и г) от [тази директива]?
 - б) Следва ли фактът на посредничество да се приеме за разкрит в случай, когато лицето, участващо в процеса по закупуване на билет, предостави на потребителя, преди той да бъде обвързан с договор от разстояние, името и правната форма на основния търговец, както и информацията, че основният търговец поема цялата отговорност за събитието, неговото качество и съдържание и информация за него, и посочи, че самото то действа единствено като разпространител на билети и е разкрит представител?

- в) Може ли понятието за търговец, така както е определено в член 2, точка 2 от Директива 2011/83, да се тълкува в смисъл, че предвид правоотношението между страните, изразяващо се в услуга от две части (разпространение на билети и организиране на събитие), и продавачът на билети, и организаторът на събитието могат да се считат за търговци, т.е. страни по потребителския договор?
- 2) Следва ли изискването за предоставяне на определена информация на потребителя и за съставяне на тази информация на ясен и разбираем език, предвидено в член 8, параграф 1 от Директива 2011/83, да се тълкува и прилага в смисъл, че задължението за информиране на потребителя се счита за надлежно изпълнено, ако информацията е предоставена в общите условия за ползване на услугите на посредника, с които потребителят се е запознал на уебсайта tiketa.lt, като преди плащането активно е потвърдил чрез кликане върху предвиденото за целта поле и натискане на съответната връзка, че е прочел общите условия за ползване на услугите на посредника и че се задължава да ги спазва като част от договорните условия?
- а) Има ли значение за тълкуването и прилагането на изискването във втория въпрос обстоятелството, че тази информация не е предоставена на траен носител и впоследствие потребителят не е получил на траен носител и потвърждение за сключването на договора, което да включва цялата информация, предвидена в член 6, параграф 1 от Директива 2011/83, както изисква член 8, параграф 7 от [тази директива]?
- б) Информацията, предоставена в общите условия за ползване на услугите на посредника, представлява ли неразделна част от договора от разстояние съгласно член 6, параграф 5 от Директива 2011/83, въпреки че не е предоставена на траен носител и/или впоследствие на потребителя не е представено на траен носител и потвърждение за сключването на договора?“.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

- 24 С първия въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 2, точка 2 от Директива 2011/83 трябва да се тълкува в смисъл, че „търговец“ по смисъла на тази разпоредба е не само физическо или юридическо лице, което действа за цели, които влизат в рамките на неговата търговска или стопанска дейност, занаят или професия във връзка с договори, попадащи в приложното поле на тази директива, но и физическо или юридическо лице, действащо като посредник, от името или за сметка на този търговец, и дали и посредникът, и извършващият основната доставка стопански субект могат да бъдат квалифицирани като „търговци“ по смисъла на тази разпоредба, при условие че става въпрос за услуга от две части.
- 25 Най-напред следва да се отбележи наличието на несъответствия между текстовете на различните езици на член 2, точка 2 от Директива 2011/83. Всъщност, както подчертава запитващата юрисдикция, съгласно текста на тази разпоредба на литовски език всяко лице, което действа от името или за сметка на търговец — определен като всяко физическо лице или юридическо лице, независимо дали е частна или държавна собственост, което като страна по договори, попадащи в приложното поле на тази директива, действа за цели, които влизат в рамките на неговата търговска или стопанска дейност, занаят или професия — само по себе си представлява търговец по смисъла на тази директива. Съгласно обаче

текста на същата разпоредба на други езици, и по-специално съгласно текста ѝ на английски и на френски език, търговец е всяко отговарящо на посоченото определение лице, включително когато действа чрез посредничеството на трето лице, действащо от негово име или за негова сметка, а това предполага, че използването на услугите на посредник не лишава това лице от качеството му на търговец.

- 26 В този смисъл, независимо от езика на текста на член 2, точка 2 от Директива 2011/83, посредник като Tiketa трябва да се квалифицира като „търговец“ по смисъла на тази разпоредба, когато действа за цели, които влизат в рамките на неговата търговска или стопанска дейност, занаят или професия във връзка с договори, попадащи в приложното поле на тази директива. Следва все пак да се установи дали такъв посредник във всички случаи не представлява „търговец“ по смисъла на тази разпоредба само поради факта че действа от името или за сметка на такъв търговец.
- 27 Съгласно постоянната практика на Съда в случай на несъответствия между текстовете на различните езици на разпоредба от правото на Съюза въпросната разпоредба трябва да се тълкува в зависимост от общата структура и целите на правната уредба, от която е част (вж. по-специално решение от 21 декември 2021 г., Trapeza Peiraios, C-243/20, EU:C:2021:1045, т. 32 и цитираната съдебна практика).
- 28 По отношение на общата структура на Директива 2011/83 следва да се отбележи, че съгласно член 6, параграф 1, букви в) и г) от тази директива търговецът е длъжен — преди потребителят да се обвърже с договор от разстояние или договор извън търговския обект, или от съответно предложение за сключване на договор — да предостави на този потребител по-специално самоличността и географския адрес на търговеца, от чието име действа, както и евентуално мястото му на стопанска дейност. По този начин посочената разпоредба включва в категорията на търговците по смисъла на член 2, точка 2 от тази директива физическите или юридическите лица, действащи за сметка на други търговци.
- 29 Освен това в точки 28 и 29 от решение от 4 октомври 2018 г., Каменова (C-105/17, EU:C:2018:808) Съдът приема, че понятието „търговец“, дефинирано в директиви 2011/83 и 2005/29, трябва да се тълкува еднакво, тъй като в основата на тези директиви стои член 114 ДФЕС и в това отношение те преследват еднакви цели, а именно да допринесат за правилното функциониране на вътрешния пазар и да гарантират високо равнище на защита на потребителите в законовата, подзаконовата и административна рамка, която обхващат. В точки 32, 33 и 36 от същото решение Съдът по същество приема, че за разлика от понятието „потребител“ по смисъла на член 2, точка 1 от Директива 2011/83, с което се обозначава всяко физическо лице, което не е заето с осъществяването на стопанска или търговска дейност по занятие, понятието „търговец“ предполага съответното физическо или юридическо лице да действа за цели, които влизат в рамките на неговата търговска или стопанска дейност, занаят или професия, или пък да действа от името или за сметка на търговец.
- 30 Накрая, припомнената в предходната точка цел по член 1 от Директива 2011/83 изисква да се възприеме широко тълкуване на приложното поле на тази директива и следователно на понятието „търговец“ по смисъла на член 2, точка 2 от нея.

- 31 От изложеното следва, че „търговец“ по смисъла на член 2, точка 2 от Директива 2011/83 е не само физическо или юридическо лице, което действа за цели, които влизат в рамките на неговата търговска или стопанска дейност, занаят или професия във връзка с договори, попадащи в приложното поле на тази директива, но и физическо или юридическо лице, действащо като посредник, от името или за сметка на този търговец.
- 32 Това е така независимо дали посредникът е изпълнил задълженията си по Директива 2011/83.
- 33 В това отношение, макар наистина в точка 45 от решение от 9 ноември 2016 г., *Wathelet* (C-149/15, EU:C:2016:840) Съдът да е приел, че лице, което действа като посредник за друго лице при продажбата на стока, може сам да се счита за „продавач“ по смисъла на Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 май 1999 година относно някои аспекти на продажбата на потребителски стоки и свързаните с тях гаранции (ОВ L 171, 1999 г., стр. 12; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 5, стр. 89), ако не е уведомило надлежно купувача за самоличността на собственика на тази стока, все пак възприетият в това решение подход не може да бъде приложен при тълкуването на понятието „търговец“ по смисъла на Директива 2011/83, тъй като то е основано на различна логика. Всъщност докато Директива 1999/44 установява специфична отговорност на продавача при продажба на стока, която не съответства на договора за продажба, от съображения 14 и 16, както и от член 3, параграф 5 от Директива 2011/83 следва, че последната урежда правата на потребителите, а не общи аспекти на договорното право, като например правила в областта на сключването на договорите или на законното представителство. По-специално Директива 2011/83 не определя кой следва да се счита за страна по сключен с потребител договор, в случай че изпълняващият основната доставка стопански субект използва посредник, нито пък урежда разпределението на отговорностите между последните в случай на неизпълнение на задълженията, които предвижда.
- 34 Имайки предвид изложеното, обстоятелството, че физическото или юридическото лице, действащо като посредник от името или за сметка на друг търговец, е съобщило на потребителя, че действа в това си качество, също е без значение за квалифицирането на този посредник като „търговец“ по смисъла на член 2, точка 2 от Директива 2011/83.
- 35 Накрая, от текста на тази разпоредба, контекста, в който тя се вписва, и преследваната с Директива 2011/83 цел, припомнени в точки 28—30 от настоящото решение, следва, че фактът, че посредникът е търговец, не е пречка извършващият основната доставка стопански субект също да бъде търговец, от името или за сметка на когото посредникът действа, без за целта да е необходимо да е налице услуга в две части, като и двамата търговци са длъжни да следят за спазването на предвидените в тази директива изисквания.
- 36 С оглед на изложените съображения на първия въпрос следва да се отговори, че член 2, точка 2 от Директива 2011/83 трябва да се тълкува в смисъл, че „търговец“ по смисъла на тази разпоредба е не само физическо или юридическо лице, което действа за цели, които влизат в рамките на неговата търговска или стопанска дейност, занаят или професия във връзка с договори, попадащи в приложното поле на тази директива, но и физическо или юридическо лице, действащо като посредник, от името или за сметка на този търговец, тъй като и двамата — посредникът и извършващият основната доставка стопански субект — могат да бъдат квалифицирани като „търговци“ по смисъла на тази разпоредба, без за целта да е необходимо да е налице услуга в две части.

По втория въпрос

- 37 С втория си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 6, параграфи 1 и 5 и член 8, параграфи 1 и 7 от Директива 2011/83 трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат информацията по член 6, параграф 1 да се предостави на потребителя преди сключване на договора само в общите условия за ползване на услуги на уебсайта на посредника — като потребителят се съгласява с тези общи условия активно чрез кликуване в предвиденото за целта поле — както и дали предоставената по този начин информация представлява неразделна част от договора от разстояние или договора извън търговския обект, включително и в случаите, когато не е предоставена на потребителя на траен носител по смисъла на член 8, параграф 7 от посочената директива и/или впоследствие потребителят не е получил на такъв носител потвърждение за сключването на договора.
- 38 Най-напред Tiketa счита, че вторият въпрос няма връзка с предмета на спора в главното производство, тъй като в случая съответният потребител е получил цялата необходима информация на траен носител, а именно на предоставения му билет за разглежданото събитие. С тези доводи се оспорва допустимостта на втория въпрос.
- 39 Съгласно постоянната съдебна практика отправените до Съда преюдициални запитвания се ползват с презумпция за релевантност. Съдът може да откаже да се произнесе по отправеното от национална юрисдикция преюдициално запитване само когато е съвсем очевидно, че исканото тълкуване на правото на Съюза няма никаква връзка с действителността или с предмета на спора в главното производство, когато проблемът е от хипотетично естество или когато Съдът не разполага с необходимите данни от фактическа и правна страна, за да бъде полезен с отговора на поставените му въпроси (решение от 24 ноември 2020 г., *Orpenbaag Ministerie* (Съставяне на подправени документи), C-510/19, EU:C:2020:953, т. 26 и цитираната съдебна практика).
- 40 От акта за преюдициално запитване следва, че запитващата юрисдикция иска да се установи дали предоставянето на изискваната от Директива 2011/83 информация в общите условия за ползване на услуги, които общи условия са публикувани на уебсайта на посредника и с които потребителят активно се съгласява чрез кликуване върху предвидено за целта поле, преди да плати билета, е достатъчно, за да се счита, че е изпълнено задължението за предоставяне на информация по член 6, параграф 1 и член 8, параграфи 1 и 7 от тази директива. В този смисъл обстоятелството, че потребителят е получил цялата изисквана информация с предоставения му след това билет за събитието, не би могло да повлияе върху релевантността на втория въпрос. При всички положения запитващата юрисдикция, която единствена може да прецени фактите по спора в главното производство, уточнява, че в случая на потребителя не е било предоставено потвърждение за сключването на договора, което да е на траен носител и да включва цялата информация по член 6, параграф 1 от Директива 2011/83, както изисква член 8, параграф 7 от тази директива. Следователно възражението за недопустимост на втория въпрос трябва да се отхвърли.
- 41 По отношение на въпроса дали задължението за предоставяне на информация на потребителя е изпълнено, когато изискваната от Директива 2011/83 информация му е съобщена в общите условия за ползване на услуги на посредника, с които общи условия потребителят се съгласява чрез кликуване върху предвидено за целта поле, следва да се отбележи, че посочената директива разграничава за договорите от разстояние и

договорите извън търговския обект материалноправните задължения на търговеца, свързани с предоставянето на информация на потребителя и уредени в член 6, от задълженията, свързани с формата за предоставяне на тази информация и уредени в член 8.

- 42 По силата на член 6, параграф 1 от Директива 2011/83 търговецът трябва — преди сключването на договора и по ясен и разбираем начин — да предостави на потребителя определена информация, и по-специално информация за самоличността си и данни за връзка, както и евентуално информация за самоличността и данни за връзка с търговеца, от името на който действа, както и информация за цената на съответните стоки или услуги и дали потребителят има право на отказ и как може да го упражни. Посочената разпоредба има за цел да гарантира, че преди сключването на договора потребителят ще бъде информиран както относно условията на договора и последиците от сключването му, които му позволяват да реши дали иска да встъпи в договорни отношения с търговец, така и относно надлежното изпълнение на договора, и по-специално относно упражняването на правата му (решение от 10 юли 2019 г., Amazon EU, C-649/17, EU:C:2019:576, т. 43 и цитираната съдебна практика).
- 43 Член 8, параграф 1 от Директива 2011/83 припомня изискването информацията по член 6, параграф 1 да бъде предоставена на потребителя или да му бъде предоставена на разположение на ясен и разбираем език и предвижда, че доколкото му се предоставя на траен носител, трябва да бъде четливо написана.
- 44 От своя страна член 8, параграф 7 от тази директива предвижда, че търговецът трябва да предостави на потребителя потвърждение за сключването на договора на траен носител в рамките на разумен срок след сключването на договора, като това потвърждение трябва да включва по-специално информацията по член 6, параграф 1 от тази директива, освен ако вече не е била предоставена на потребителя на траен носител.
- 45 От разпоредбите, посочени в точки 41—44 от настоящото решение, разглеждани във връзка една с друга, следва, че преди сключването на договора търговецът трябва да предостави на потребителя по ясен и разбираем начин само информацията по член 6, параграф 1 от Директива 2011/83. Едва след сключването на договора търговецът е длъжен съгласно член 8, параграф 7 от тази директива да предостави на потребителя в разумен срок и потвърждение за сключването на договора на траен носител, освен ако информацията по член 6, параграф 1 от същата директива вече не му е била предоставена на такъв носител.
- 46 Следователно, без да забранява използването на определени средства за комуникация, Директива 2011/83 определя само съдържанието на информацията, която трябва да бъде предоставена на потребителя преди сключването на договора (вж. по аналогия решение от 23 януари 2019 г., г. Walbusch Walter Busch, C-430/17, EU:C:2019:47, т. 43). Затова няма пречка преди сключването на договора информацията по член 6, параграф 1 от тази директива да бъде съобщена на потребителя в публикуваните на уебсайта на посредника общи условия за ползване на услуги, с които общи условия потребителят се съгласява чрез кликане в предвиденото за целта поле.
- 47 Все пак запитващата юрисдикция следва да прецени дали в случая по главното производство цялата тази информация действително е съобщена на съответния потребител по ясен и разбираем начин.

- 48 Предоставянето на информацията по този начин все пак не би могло да замени потвърждението, което трябва да се предостави на потребителя на траен носител след сключването на договора в съответствие с член 8, параграф 7 от Директива 2011/83.
- 49 Всъщност съгласно член 2, точка 10 от тази директива понятието „траен носител“ означава „всеки инструмент, даващ възможност на потребителя или на търговеца да съхранява информация, изпратена лично до него, по начин, който позволява използването ѝ за период от време, съответстващ на целите, за които е предназначена информацията, и който позволява идентичното възпроизвеждане на съхранената информация“.
- 50 По отношение на понятието „траен носител“ по смисъла на Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 1997 година относно защитата на потребителя по отношение на договорите от разстояние (ОВ L 144, 1997 г., стр. 19; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 4, стр. 160), която Директива 2011/83 отменя и заменя, Съдът е приел, че трайният носител трябва на практика да изпълнява същите функции като хартиен носител, за да позволи на потребителя при необходимост да защити правата си (вж. в този смисъл решение от 5 юли 2012 г., Content Services, C-49/11, EU:C:2012:419, т. 41 и 42).
- 51 Предоставянето обаче на информацията по член 6, параграф 1 от Директива 2011/83 в публикуваните на уебсайта на посредника общи условия за ползване на услуги, с които общи условия потребителят се съгласява чрез кликуване в предвиденото за целта поле, преди да пристъпи към плащане, не отговаря на тези изисквания, тъй като информацията не е адресирана лично до потребителя, не гарантира липсата на промяна в съдържанието ѝ и достъпността ѝ за подходящ период, както и не позволява на потребителя да я съхрани или възпроизведе в непроменен вид (вж. по аналогия решение от 5 юли 2012 г., Content Services, C-49/11, EU:C:2012:419, т. 43). При тези обстоятелства такава форма на информиране не отговаря на дефиницията на понятието „траен носител“ по смисъла на член 2, точка 10 от тази директива.
- 52 Непредоставянето на потребителя на потвърждение за сключването на договора на траен носител обаче е без значение за прилагането на разпоредбите на член 6, параграф 5 от Директива 2011/83, които предвиждат, че информацията по член 6, параграф 1 от тази директива представлява неразделна част от договора от разстояние или договора извън търговския обект и не може да бъде променяна, освен ако страните по договора изрично не се договорят за друго. Всъщност от самия текст на член 6, параграф 5 следва, че законодателят на Съюза не е обусловил включването на тази информация в сключения с потребителя договор от спазването от търговеца на задължението му да предостави на този потребител потвърждение за сключване на договора на траен носител. Обратното тълкуване би противоречало на преследвана с Директива 2011/83 цел за защита на потребителите.
- 53 С оглед на изложените съображения на втория въпрос следва да се отговори, че член 6, параграфи 1 и 5 и член 8, параграфи 1 и 7 от Директива 2011/83 трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат информацията по член 6, параграф 1 да се предостави на потребителя преди сключване на договора само в общите условия за ползване на услуги на уебсайта на посредника — като потребителят се съгласява с тези общи условия активно чрез кликуване в предвиденото за целта поле — ако информацията е съобщена на потребителя по ясен и разбираем начин. Такава форма на информиране не би могла обаче да замени предоставянето на потвърждение за сключването на договора на траен носител по смисъла

на член 8, параграф 7 от посочената директива, тъй като това обстоятелство не е пречка информацията да представлява неразделна част от договора от разстояние или договора извън търговския обект.

По съдебните разноски

- 54 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (четвърти състав) реши:

- 1) Член 2, точка 2 от Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година относно правата на потребителите, за изменение на Директива 93/13/ЕИО на Съвета и Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 85/577/ЕИО на Съвета и Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета трябва да се тълкува в смисъл, че „търговец“ по смисъла на тази разпоредба е не само физическо или юридическо лице, което действа за цели, които влизат в рамките на неговата търговска или стопанска дейност, занаят или професия във връзка с договори, попадащи в приложното поле на тази директива, но и физическо или юридическо лице, действащо като посредник, от името или за сметка на този търговец, тъй като и двамата — посредникът и извършващият основната доставка стопански субект — могат да бъдат квалифицирани като „търговци“ по смисъла на тази разпоредба, без за целта да е необходимо да е налице услуга в две части.
- 2) Член 6, параграфи 1 и 5 и член 8, параграфи 1 и 7 от Директива 2011/83 трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат информацията по член 6, параграф 1 да се предостави на потребителя преди сключване на договора само в общите условия за ползване на услуги на уебсайта на посредника — като потребителят се съгласява с тези общи условия активно чрез кликуване в предвиденото за целта поле — ако информацията е съобщена на потребителя по ясен и разбираем начин. Такава форма на информиране не би могла обаче да замени предоставянето на потвърждение за сключването на договора на траен носител по смисъла на член 8, параграф 7 от посочената директива, тъй като това обстоятелство не е пречка информацията да представлява неразделна част от договора от разстояние или договора извън търговския обект.

Подписи